

ת"פ 36727/12/18 - מדינת ישראל נגד ג'אבר אלאעסם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

14 במאי 2020 ת"פ 36727-12-18
מדינת ישראל נ' אלאעסם

בעניין:

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשם: ג'אבר אלאעסם

גזר דין

כללי

1.

בטרם שמיעת הראיות בתיק, הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרתו כתב האישום המקורי שהוגש נגד הנאשם תוקן והנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, שאלה הן עיקריהן - בתאריך 05.10.18 בסמוך לשעה 17:45, י"ר - גבר יליד 1991 (להלן: "המתלונן") - נהג ברכב מסוג טויוטה (להלן: "רכב הטויוטה") מכיוון הישוב תל שבע לעבר באר-שבע. בהגיעו לצומת "חטיבת הנגב", הוא עצר את רכבו במסלול

עמוד 1

הימני והמתין להתחלפות האור האדום ברמזור.

באותה העת הגיע לצומת רכב סובארו אימפרזה (להלן: "רכב האימפרזה"), בו היו הנאשם ושניים אחרים, ונעצר במקביל לטויוטה, משמאל. בהתחלף הרמזור, שני כלי הרכב החלו לחצות את הצומת תוך פניה שמאלה. מסיבה שאינה ברורה, הנאשם והאחרים ניסו למשוך את תשומת ליבו של המתלון, אולם המתלון המשיך בנסיעה ולא הגיב. בעקבות כך, במהלך חציית הצומת, הנאשם, שנהג באימפרזה, הסיט את רכבו בחדות ימינה לכיוון רכב הטויוטה, הגביר את מהירותו נסיעתו וכמעט פגע בטויוטה. לאחר מכן הנאשם המשיך בנסיעה והמתלון נסע אחריו במטרה לרשום את המספר של רכב האימפרזה. באחד הצמתים הבאים, הנאשם עצר את רכבו ברמזור, והמתלון עצר מאחוריו וצילם את רכב האימפרזה ואת הנאשם. בתגובה, הנאשם והאחרים יצאו מהרכב, ניגשו לרכב המתלון, משכו בידיות הפתיחה של דלתותיו, ומשלא הצליחו לפתוח את הדלתות הכו בשמשות הרכב באגרופיהם וירקו על הרכב.

כחודשיים לאחר מכן, ביום 06.12.18 סמוך לשעה 20:30, שוב הצטלבו דרכיהם של הנאשם והמתלון. המתלון נסע עם אחר ברכב הטויוטה בו נהג האחר, והם נעצרו ברמזור אדום בצומת "חטיבת הנגב". באותו הזמן נעמד מימינם רכב האימפרזה בו נהג הנאשם ואתו היה נוסע נוסף. המתלון הבחין בנאשם, זיהה אותו כמי שהשתתף באירוע שתואר לעיל, וצילם אותו באמצעות הטלפון שלו. הנאשם הבחין במתלון וראה שהוא צילם אותו, והחליט לגרום לו ולחברו לעצור את רכבם. לצורך כך הוא הגביר את מהירות נסיעתו, הסיט את רכבו בחדות שמאלה לכיוון רכב הטויוטה, נסע לפני רכב הטויוטה באותו נתיב ובלם בפתאומיות, ואילץ את נהג הטויוטה לבלום בלימת חירום כדי למנוע התנגשות. אחר כך, הנאשם המשיך לנסוע בנתיב לפני רכב הטויוטה, בלם את רכבו בפתאומיות, מספר פעמים, וגרם לנהג הטויוטה לבלום בלימות פתע על מנת להימנע מהתנגשות. מיד לאחר מכן, הנאשם זרק לעבר הטויוטה כוס חד פעמית ובה קפה ופגע ברכב הטויוטה באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחות נוסעי הטויוטה, לפגוע ברכב ולעורר פחד או בהלה. לאחר מכן, הנאשם הסיט את רכבו פעם נוספת לעבר רכב הטויוטה, המשיך בנסיעה ונמלט מהמקום.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כאמור, הוא הורשע בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 232(2) בחוק העונשין התשל"ז-1977 ובעבירה של איזמים, לפי סעיף 192 בחוק העונשין התשל"ז-1977.

3. ההסדר בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש שיש להטיל על הנאשם.

4. לבקשת הנאשם ובהסכמת התביעה, שירות המבחן התבקש להגיש תסקיר על הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

בתסקיר שירות המבחן על הנאשם, צוינו בין היתר הדברים הבאים:

הנאשם בן 24, נשוי ואב לשני ילדים בגילאי שנה וחצי ועשרה חודשים. סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. אביו עובד שנים רבות כאיש אחזקה. אמו עקרת בית. משפחתו נורמטיבית. שלל מעורבות פלילית במשפחתו. ותאר מצב כלכלי תקין ומשפחה מלוכדת. נעדר עבר פלילי. שלל שימוש בחומרים משני תודעה. ביחס לעבירות, הודה בביצוען. ביחס לאירוע הראשון, תאר כי המתלון צילם אותו ולא היה לו ברור למה, וכשניסה לפנות אליו, המתלון הגיב כלפיו בלעג. ציין כי התנהגות המתלון גרמה לו לתחושות עלבון ופגיעה בכבודו, ותיאר כי

יצא לרכבו של המתלונן והכה ברכב על מנת לגרום למתלונן להתייחס אליו. בדיעבד הבין כי התנהגותו היתה פוגענית ומאיימת.

אשר לאירוע השני, ציין, כי המתלונן שוב צילם אותו, ותאר כי הגיב כפי שהגיב על מנת לגרום למתלונן לעצור את הרכב. שיתף כי חבר שנסע עמו ניסה לעצור אותו מלנסוע באופן מסוכן אך הוא היה ממוקד ברצונו להגיע למתלונן. טען כי התנהגותו בשני האירועים אינה מאפיינת את מעשיו והתנהלותו. לדבריו איננו אדם אלים והוא יודע להתמודד במצבי עימות בדרך חיובית. טען כי מעצרו, ההליך המשפטי המתנהל נגדו, וחששו מפני פגיעה נוספת במשפחתו, ימנעו ממנו לנהוג באופן דומה בעתיד.

שירות המבחן התרשם שהנאשם בעל יכולות ורבליות וקוגניטיביות תקינות הפועל לניהול אורח חיים מתפקד, יציב וחיובי במישורי חייו השונים. גדל במשפחה בה היו כללי התנהגות נוקשים וברורים, והפנים דפוס התנהגות בו פועל לריצוי סביבתו ולשמירה על כבודו האישי והמשפחתי. צוין כי הנאשם ניסה להציג עצמו באופן חיובי, והתקשה לבחון באופן מעמיק חלקים מכשילים בהתנהגותו, ושירות המבחן התרשם כי לנאשם קושי בהפעלת שיקול דעת במצבים בהם חווה עלבון ופגיעה בכבודו.

שירות המבחן סקר את גורמי הסיכון של הנאשם, וביניהם חומרת העבירות; התנהגות אלימה חזרתית; קושי בהצבת גבולות פנימיים; נטייתו לעמדות מפחיתות וקשייו לבחון חלקים מכשילים בהתנהגותו; ואת גורמי הסיכוי שלו, וביניהם הודאתו; עברו הפלילי הנקי; יכולת תפקודית טובה במישורי חייו השונים; והשפעת ההליך המשפטי עליו. וציין כי הנאשם לא הצביע על נזקקות טיפולית כלשהי.

בסופו של דבר שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית אולם סבר כי מאסר בפועל עלול להוביל לפגיעה נוספת ומשמעותית בתא המשפחתי של הנאשם ויפגע בגורמי הסיכוי של הנאשם באופן ניכר, והמליץ להטיל על הנאשם מאסר בפועל קצר שירוצה בעבודות שירות ומאסר מותנה.

טענות הצדדים

1. ב"כ התביעה טען שמעשי הנאשם חמורים; עמד על הערכים המוגנים; על מידת הפגיעה בהם; על נסיבות ביצוע העבירות; ועל מדיניות הענישה; וטען כי מתחם הענישה ההולם כאן הוא בין 3 ל- 5 שנות מאסר בפועל. התובע הדגיש את הסכנה שהנאשם יצר בנהיגתו ואת העובדה שהוא פעל במכוון. עמד על התרשמות שירות המבחן מהנאשם, על הצורך בהרתעת הנאשם ובהרתעת הרבים; ומנגד ציין את גילו הצעיר של הנאשם; את העובדה שאין לו עבר פלילי; את הודאתו בעבירות; ואת החיסכון בזמן שיפוטי. ועתר להטיל על הנאשם מאסר בפועל ברף התחתון של מתחם הענישה, מאסר על תנאי, תשלום פיצוי למתלוננים, פסילת רישיון נהיגה בפועל ועל תנאי, וקנס.

2. ב"כ הנאשם חזר על עובדות כתב האישום המתוקן; סקר את האמור בתסקיר שירות המבחן, הפנה להמלצתו ועמד על חשיבות המלצות שירות המבחן; ציין כי הנאשם שהה במעצר בית במשך למעלה משנה ולא הפר את התנאים שנקבעו לו; טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 9 ל-24 חודשי מאסר; הוסיף, כי יש להתחשב בפגיעה של העונש בנאשם, בגילו הצעיר ובעובדה כי אין לו עבר פלילי, וכן בהודאתו במעשים כבר במשטרה. עוד ציין, שכתב האישום תוקן משמעותית. והדגיש כי לא מדובר כאן במקרה של בריחה משוטרים, או במרדף ארוך. ושהנאשם לא חצה צמתים באור אדום והיה לו רישיון נהיגה תקף.

ציין שאביו של הנאשם שירת בצה"ל ואחיו סיים שירות מילואים בקבע. ושהנאשם בן 25, נשוי ואב לשני ילדים. וציין שפנה בשם הנאשם לשירות המבחן על מנת לשלב את הנאשם בטיפול, אולם הדבר לא הסתייע בשל אילוצי שירות

המבחן. והפנה לפסיקה בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה.

3. הנאשם הביע צער ובושה על מעשיו.

דין והכרעה

1.

התביעה ציינה שבמסגרת ההסכמה הדיונית בין הצדדים, שני האישומים שנכללו בכתב האישום המקורי שהוגש נגד הנאשם אוחדו בכתב האישום המתוקן לכדי אישום אחד, בו הוצגו עובדות שני האירועים ברצף אחד; טיעוני התביעה לעונש התייחסו לשני האירועים ביחד; והתביעה ביקשה להתייחס למכלול מעשי הנאשם כאירוע אחד ולקבוע מתחם עונש הולם אחד לשתי העבירות בהן הורשע הנאשם. עמדת התביעה נראית לי. טיב המעשים, הקשרם, וזהות הדמויות המעורבות בהם, מצדיקים לראות במכלול מעשי הנאשם כאירוע אחד, על כל המשתמע מכך.

2.

בפתח הדברים ועל מנת לדייק את טיב מעשי העבירה בהם הודה הנאשם ואת חלות סעיפי העבירה בהם הורשע הנאשם על המעשים, יש להציג את הצהרת הצדדים בעת הצגת ההסדר הדיוני וכתב האישום המתוקן לפיה, הוראת החיקוק של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה המיוחסת לנאשם בכתב האישום המתוקן, מתייחסת אך לעובדות 12 ואילך שבכתב האישום המתוקן.

כלומר, העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מתייחסת רק לאירוע השני.

3.

נתיבי התחבורה, כמו המרחב הציבורי בכלל, מזמנים אנשים זרים לסביבה אחת בנסיבות העלולות ליצור חיכוך וטרוניות. הסדר החברתי והציבורי מחייבים כל אחד להתנהג במרחב המשותף באחריות, בהתחשבות ובנימוס מקובל, כדי לאפשר לכולם להשתמש במשאב המשותף בבטחה ובשלווה. אלא שלמרבה הצער לא פעם הופכים הכבישים בישראל לזירת התרחשות למעשי אלימות ובריונות, שהצטברותם מעיבה על האווירה הציבורית ומשפיעה על תחושת הביטחון והשלווה הכלליים ועל איכות החיים בכלל.

4.

מבנה כלי הרכב, מהירות נסיעתם, הקרבה בין כלי הרכב במהלך הנסיעה, מבנה הכבישים, העצמים השונים הנמצאים בסביבת נתיבי התחבורה, ונתונים נוספים, גורמים לכך שהנסיעה בכלי רכב הינה פעולה עתירת סכנות, העלולה להסתיים בתאונה ובפגיעות גוף ונפש. וכל בר דעת יודע שנהיגת רכב מחייבת זהירות ואחריות.

5.

התנהגות הנאשם במהלך שני האירועים מבטאת כוונות, אלימות-בריונית וחוסר אחריות. וכרוכים בה סכנה למשתמשי הדרך, פריעת הסדר החברתי והציבורי, ופגיעה בכבוד, בגוף, בקניין, ובזכות לשימוש בטוח בנתיבי התחבורה.

בנסיבות המקרה, מידת הפגיעה של מעשי הנאשם בערכים החברתיים האמורים הינה משמעותית.

6.

העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, היא מהחמורות שבחוק העונשין. העונש הקבוע לצדה - 20 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו. חומרתה הרבה נעוצה בעצם הסכנה הנגרמת ממעשה העבירה ובכך שהיא מתבצעת מתוך כוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו.

7.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הינה, כמתבקש מאליו, של חומרה. בדרך כלל, העונש כולל מאסר בפועל לתקופה משמעותית, שאורכה מושפע מהנסיבות המסוימות של המעשה ושל הנאשם (ראה ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' סלמאן אבולקיעאן (פורסם בנבו), ע"פ 9229/08 נואף אלעסם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) וע"פ 1133/07 מוחמד אלדראג'ה נ' מדינת ישראל - (פורסם בתקדין) ע"פ 4797/11 סמיר הואשלה נ' מדינ"י; ע"פ 2804/12 מדינ"י נ' שפיק קבועה ואח'; ע"פ 6099/12 אדם נסימי נ' מדינ"י).

"בית משפט זה עמד וחזר ועמד אין ספור פעמים על החומרה היתרה של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ועל הצורך להחמיר בענישתם של נאשמים שהורשעו בנהיגה פרועה ומסוכנת במטרה להימלט מפני

המשטרה (וראו לדוגמה: ע"פ 4860/14 מדינת ישראל נ' חואלד [פורסם בנבו] (10.3.2015); ע"פ 1535/06 לוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (7.6.2006); ע"פ 8703/11 מדינת ישראל נ' ג'אבר [פורסם בנבו] (14.8.2012)). על כן, נקבעו לעבירה מתחמי ענישה מחמירים (ראו לדוגמה: ע"פ 285/13 מוסטפא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.10.2013); ע"פ 6099/14 אקריע נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.2.2015); ע"פ 7234/13 אימאם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.7.2014); ע"פ 1604/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.7.2014); ע"פ 3641/14 מדינת ישראל נ' חסונה [פורסם בנבו] (2.7.2014)). **בית משפט זה אף קבע לאחרונה כי ראוי בנסיבות כאלו להטיל על עברייני תנועה מסוג זה הנוהגים בפראות והנמלטים מהמשטרה 3 שנות מאסר ואף יותר** (וראו: ע"פ 779/19 אבו-מדיעם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.7.2019). השוו גם: ע"פ 8963/17 ששון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.5.2018)). וכפי שציין בית המשפט בעניין ע"פ 3300/16 אבו ענזה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.5.2017): "לדאבוננו, מקרים של נהיגה פראית ובריונית בכביש תוך התעלמות מרשויות אכיפת החוק, מגיעים לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים; ולא פעם עמד בית משפט זה על חומרתם של מעשים אלה. הפסיקה הדגישה את הצורך בענישה מרתיעה בכל הנוגע לעונשם של מי שעברו עבירה ממין זה - וזאת לנוכח הקטל המתמשך בכבישים: 'המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי. דברים אלו נכונים אף ביתר שאת בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תוך התעלמות מהוראות השוטרים לעצור, לגביהן נקבע כי נדרשת ענישה משמעותית ומרתיעה" (ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.8.2015), בפסקה 8; וראו גם: ע"פ 1641/13 אבו סביח נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2014), בפסקה 18; ע"פ 5981/15 מדינת ישראל נ' סלוצקי [פורסם בנבו] (05.07.2016), בפסקה 17). "" (שם, פסקה 10).". ע"פ 8664/19 מוחמד בכר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, (08.03.2020)

8. בע"פ 779/19 אבו-מדיעם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22.7.2019) המערער הורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטרים במילוי תפקידו ונהיגה בפסילה, ונדון ל-20 חודשי מאסר בפועל. שוטרים שהיו בסיור משטרה שגרתי קיבלו דיווח מאזרח כי המערער פגע ברכבו וניסה להימלט. השוטרים חשדו שהמערער נוהג בפסילה, נסעו אחריו והורו לו לעצור. המערער לא שעה לקריאות השוטרים וניסה להימלט בנסיעה מהירה תוך ביצוע פניות פרסה ונסיעה בניגוד לתנועה. בשלב מסוים פגע המערער בניידת ונמלט מהמקום.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"המערער נהג בפראות ללא רישיון בתוקף ונמלט מכוחות משטרה שדלקו אחריו לאחר שאף פגע ברכבם, תוך שסיכן אותם ואת יתר משתמשי הדרך. כעולה מגזר דינו של בית המשפט קמא, **הענישה הנוהגת ביחס לעבירות דומות כוללת עונש של 3 שנות מאסר בפועל ויותר...** בא-כוח המערער לא חולק על קביעה זו באשר למדיניות הענישה הנוהגת, אולם טוען כי הרקע הנפשי של המערער מצדיק הקלה בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשיו... וכי נסיבות חייו הקשות מצדיקות לחרוג לקולא ממתחם זה. אלא **שבית המשפט קמא כבר הלך כברת דרך לקראת המערער והקל בעונשו באופן משמעותי ביחס למדיניות הענישה הנוהגת.** הקלה זו בעונשו של המערער נומקה בנסיבותיו האישיות ובהשלכות מצבו הנפשי על יכולתו להבין את הפסול שבמעשיו, ואיני סבור כי יש בהם כדי להצדיק הקלה נוספת בעונשו במסגרת הערעור."

בע"פ 7234/13 מוחמד אימאם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.07.14) דובר במערער שרישיונו נפסל במסגרת גזר דין בתיק פלילי. למרות פסילת הרישיון, המערער ואמו קיבלו רכב חלופי מחברת השכרת רכב, לאחר שהמערער הכניס את מכונית המזדה שלו למוסך. בהזדמנות מסוימת, שוטרים שנסעו בניידת הבחינו ברכב השכור שנהגו משתמש בטלפון תוך כדי נהיגה, הם כרזו לו לעצור והפעילו אור כחול מהבהב אולם הנהג האיץ את מהירות נסיעתו והחל בנהיגה פרועה שגרמה לרכבים אחרים בכביש לסטות מנתיב נסיעתם או לבלום בלימת חרום. תוך כדי בריחתו מהשוטרים הנהג חצה צומת באור אדום, נסע על אי תנועה ונגד כיוון התנועה ואף פגיעה ברכבים אחרים. בהמשך, הרכב השכור אותר כשהוא חונה ונעול. כחודשיים לאחר מכן, ולאחר שהמערער היה מבוקש כחשוד במעשה והמשטרה חיפשה אחריו, שוטר זיהה את המערער וקרא לו לעצור. המערער החל להימלט מהמקום במנוסה רגלית, אך נתפס לבסוף.

לאחר שמיעת הראיות, הורשע המערער בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הכשלת שוטר בשעת מילוי תפקידו ונהיגה בזמן פסילה. ונדון ל- 54 חודשי מאסר.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"אין מנוס מענישה מחמירה אל מול בריונות בכביש ופריקת עול, כפי שעמד על כך בית משפט זה בע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן [פורסם בנבו] (11.11.2004), שם הוחמר עונשו של הנאשם למאסר בפועל של 4 שנים (וראו בדומה גם ע"פ 2635/12 סאלם אבו כף נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.4.2013)). אך לאחרונה נזדמן לי לומר כי "הלכת אבולקיעאן עומדת איתן על רגליה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, ואמורה להנחות אותנו במקרים כגון דא בקביעת מתחם הענישה" (ע"פ 285/13 מוסטפא נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 4 (28.10.2013))."

בע"פ 5626/14 מרק לנקין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.08.15) המערער נהג ברכב בהיותו בפסילה ומבלי שהיה בידו רישיון בר תוקף, נגד כיוון התנועה. שוטרים שסיירו במקום ברכב משטרתי קראו לו לעצור בצד, אך במקום לציית להוראתם פתח המערער בנסיעה מהירה ופרועה ברחובות העיר, ובין היתר, עקף כלי רכב בצורה מסוכנת ואילץ אותם לסטות מנתיב נסיעתם; גרם להולכי רגל לזוז אחורה והצידה על מנת לא להיפגע; נכנס לצומת מבלי לתת זכות קדימה; חצה חמישה צמתים באור אדום תוך שהוא מסכן כלי רכב אשר חצו את הצומת באור ירוק; נסע על שטחי הפרדה, מדרכות ובניגוד לכיוון התנועה במטרה להתחמק מניידות המשטרה; התעלם מהוראות השוטרים שכרזו לו לעצור; ונמלט מניידות משטרה שחסמו את נתיב נסיעתו וכן מניידות שדלקו אחריו. בשלב מסוים, כאשר ניסה להתחמק מאחת מניידות המשטרה על ידי ביצוע פניית פרסה פתאומית, התנגשה בניידת ברכבו. המערער נמלט מהרכב ונתפס על ידי שוטרים. הוא הורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו; נהיגה בזמן פסילה; ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, והוטלו עליו 50 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"עיון בפסיקתו של בית משפט זה מלמד אף הוא כי בית המשפט המחוזי לא חרג ממדיניות

הענישה המקובלת. כך למשל בערעור של אדם אשר הורשע בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה נקבע, כי מתחם ענישה אשר נע בין 36 חודשים ל-72 חודשים, הינו מתחם ראוי והולם (ע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.2.2015)). מעבר לצורך יצוין ויוזכר, כי העונש הקבוע בצד העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה הוא עשרים שנות מאסר. כל שכן, מתחם ענישה אשר הרף התחתון שלו הוא 30 חודשי מאסר, הוא סביר ומידתי בנסיבות העניין ואינו רואים מקום להתערב בו."

בע"פ 10988/05 חסן טורשן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.03.06) הורשע המערער בעבירות של סחיטה בכח; הסתייעות ברכב לביצוע פשע; מעשה פזיזות ורשלנות; והפרעה לשוטרי. באירוע הראשון, המתלונן, שעבד באותה העת כמנהל פיקוח בוועדה לתכנון ובניה במגזר הבדואי, נסע לשוב לקיה לצורך פתיחת תיקים על עבירות בניה וכשסיים שב לבאר-שבע. המערער הבחין בו וסימן לו לעצור, והמתלונן התעלם. לאחר מכן המתלונן עצר במוסך, והמערער הגיע לקרבתו, יצא מרכבו, פתח את דלת רכב המתלונן וניסה לשלוף את מפתח הרכב, בעודו צועק למתלונן שימסור לידי מצלמה בה לטענתו המתלונן צילם אותו, וניסה לחטוף את המצלמה. המתלונן הדף את המערער ונסע מהמקום. המערער נסע אחריו תוך שהוא קורא לאחרים לעזור לו, והאחרים חסמו את דרכו של המתלונן. המתלונן הצליח להיחלץ ונסע לכיוון שוטרים שהיו במקום. ולאחר התערבותם המשיך בנסיעתו. מספר ימים לאחר מכן, המערער התקרב עם רכבו לרכב המתלונן, עצר לפניו, ושניים שירדו מהרכב איימו על המתלונן. לאחר מכן נסע המערער, כשאחריו שוטרים, במהירות, תוך ביצוע עבירות תנועה במטרה להימלט מהם.

בית משפט קמא גזר על המערער **18 חודשי מאסר בפועל** (24 לאחר הפעלת מאסר על תנאי חלקו בחופף וחלקו במצטבר).

בית המשפט העליון דחה את הערעור המערער על חומרת עונשו.

בת"פ 8257/05 מדינת ישראל נ' רמזאן אלנעמי (פורסם בנבו, 12.12.06) הנאשמים הורשעו בעבירות של **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה**. הנאשמים נסעו ברכב, עצרו בתחנת אוטובוס בה היו נערות, והציעו להן טרמפ. הנערות סרבו, אך הנאשמים נשארו בתחנה והמשיכו לפנות אליהן. באותו הזמן נסע המתלונן ברכב, הבחין בנערות והתקרב לתחנה. הנערות רצו לרכבו של המתלונן וביקשו ממנו שיקח אותן מהמקום בשל חשש מהנאשמים, והוא אסף אותן לרכבו והחל לנסוע מהמקום. הנאשמים נסעו אחריו במהירות, נצמדו עם רכבם לרכבו עד שאילצו אותו להסיט את רכבו, וכמעט גרמו לו להתנגש במעקה ההפרדה, ולבלום בפתאומיות. הנאשמים עקפו את רכב המתלונן ובלמו בפתאומיות, והמתלונן נאלץ להסיט את רכבו לנתיב אחר. הנאשמים המשיכו לנסוע במהירות ובפראות אחרי רכב המתלונן ולהיצמד אליו תוך שהם מנסים להורידו מהכביש, והוא נאלץ פעם אחר פעם לבלום את רכבו כדי למנוע התנגשות. סמוך לאחר מכן נעצרו הנאשמים במחסום משטרי.

שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשמים עונש של של"צ וצו פיקוח.

בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם שנהג ברכב **4 שנות מאסר בפועל**, פסילה למשך 8 שנים ומאסר על תנאי, ועל הנאשם השני **3 שנות מאסר בפועל** ומאסר על תנאי, ואמר את הדברים הבאים-

"אין ספק, כי מעשי הנאשמים חמורים ביותר. בנסיעתם המסוכנת, הפראית והאלימה, הם העמידו בסיכון של ממש את חייהם של חמשת הנוסעים ברכב הפולו של עמר. הנאשמים חטאו בנהיגה פרועה ומופקרת שאך בנס לא הסתיימה באבידות בנפש. לצערנו, התופעה הנ"ל של נהיגה אלימה המסכנת

את חיי המשתמשים האחרים בכביש, הפכה לתופעה נפוצה בארץ כולה ובנגב בפרט, ועל ביהמ"ש לתרום את חלקו לניסיון לשים קץ לתופעה זו וזאת בדרך של ענישה חמורה."

בע"פ 1986/13 **זוריק סידגייב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.02.14) הורשע המערער בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; נהיגה בשכרות; איומים; והפרעה לשוטר. נטען כי המערער שטה משקאות אלכוהוליים. בעודו יושב ברכב הבחין במתלוננים שנסעו ברכבם בכביש והחל לנסוע אחריהם. בשלב מסוים עקף המערער את רכב המתלוננים והורה להם לעצור בצד. כשעשו כן, ניגש אליהם ושאל אותם אם מי מהם ערבי. אחד מהם השיב בחיוב והמערער החל לצעוק עליו ולקלל אותו. המתלוננים החלו לנסוע מהמקום בנסיעה מהירה, ובניסיון להימלט מהמערער החליפו נתיבים ואף חצו צומת באור אדום, אך המערער לא הרפה מהם ורדף אחריהם בנהיגה פראית ומסוכנת לאורך 3 ק"מ. המערער ניסה להתקרב עם רכבו לרכב המתלוננים, החליף נתיבים ובשלב מסוים התנגש ברכב המתלוננים וכתוצאה מכך שני הרכבים סטו לדרך כורכר. המערער יצא מרכבו כשהוא אוזח מקל וקילל את המתלוננים, והמתלוננים נמלטו לעבר עוברי אורח שנעצרו למראה התאונה. כשהגיעה למקום נידת משטרתית, המערער קילל את אחד השוטרים, איים שידקור אותו והתנגד לעיכוב ולמעצר.

מתסקיר שירות המבחן עלה כי המערער אושפז בעבר במחלקה לבריאות הנפש. שוחרר מהצבא. השתמש בחומרים ממכרים. בעל עבר פלילי. וקיימת רמת סיכון בינונית להישנות עבירות. והומלץ על ענישה של מאסר בפועל.

בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הולם הנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר** והטיל על המערער **3 שנות מאסר בפועל** (44 כולל מאסר על תנאי שהופעל במצטבר), 3 שנות פסילת רישיון ומאסר על תנאי.

ובית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על חומרת עונשו.

9. הערכים החברתיים שנפגעו מעבירת האיומים של הנאשם הם בעיקר הזכות לשלווה, והביטחון האישי של הפרט. בנסיבות ענייננו, האיום התבטא במעשים של ממש, כך שיש לראות במעשה הנאשם כמעשה שפגע במידה רבה בערכים החברתיים המוגנים.

10. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת האיומים, הכלולה בקטגוריה של עבירות האלימות, הינה של רצינות וחומרה. אולם, בעבירה זו הנסיבות משפיעות על גוון החומרה בצורה מובהקת יותר בהשוואה לרבות מהעבירות האחרות, שכן, קשת המקרים הנתפסים תחת הגדרת העבירה רחבה מאוד ובהתאם לכך גם הענישה יכולה להיות שונה מאוד בין מקרה למקרה.

11. הלכה למעשה, כאשר האיומים הם משמעותיים, בתי המשפט מטילים עונשי מאסר בפועל לתקופות שבין חודשים לשנה.

12. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות -

כל אחד משני האירועים התפתח בו במקום, ללא תכנון מוקדם. אולם, מעשי הנאשם בכל אחד מהאירועים נמשכו על פני זמן מסוים, שאיפשר שקילת הדברים ובחירת דרך התנהגות, והנאשם בחר לבצע את המעשים שביצע, כך שאין להתייחס אל מעשי הנאשם כאל תגובה ספונטנית, נקודתית.

באירוע הראשון, היו עם הנאשם ברכב שניים נוספים ובחלק השני של האירוע שלושתם פעלו במשותף נגד המתלונן. ובאירוע השני, הנאשם היה עם אדם נוסף, שלא נטל חלק במעשים המיוחסים לנאשם. בשני האירועים, הנאשם הוא שנהג ברכב וממילא העבירות שהיו קשורות בנהיגת הרכב בוצעו על ידו. ובחלק השני של האירוע הראשון הנאשם נטל חלק ממשי במעשה העבירה.

הסטת הרכב על ידי הנאשם לעבר רכבו של המתלונן תוך כדי ששני כלי הרכב חוצים את הצומת, עד כדי כמעט

פגיעה ברכב המתלונן, הינה מעשה חמור ומסוכן, גם אם לא יוחסה לנאשם בגינו העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. כל בר דעת מבין את המשמעות העלולות לנבוע ממעשה כזה. גם אם ההגה היה בידי הנאשם והוא הרגיש או חשב שהוא יכול לשלוט במצב ולמנוע התנגשות, הרי אין לדעת כיצד יגיב הנהג האחר, המאויס, ומה תהיה תוצאת התגובה הדחופה שהנאשם כפה בהתנהגותו.

הירידה של הנאשם וחבריו מרכבם, הגעתם אל רכבו של המתלונן וניסיונם לפתוח את דלתות הרכב, ואחר כך ההכאה בשמשות הרכב והיריקה על הרכב, מלמדים על כוונת הנאשם וחבריו להפלות את מכותיהם במתלונן. לולא הקדים המתלונן ונעל את דלתות הרכב, הוא ודאי היה טועם מנחת זרועם, ואין לדעת עד היכן היו מגיעים הדברים. אמנם האירוע הסתיים מבלי שנגרמה למתלונן פגיעה פיזית, אולם ברור שעברו על המתלונן רגעים ארוכים של פחד ואימה.

אמנם התביעה ייחסה לנאשם בעטיים של מעשים אלה עבירה של איומים בלבד, אולם נסיבות העבירה, שכללו התנהגות אלימה וניסיון של ממש להגיע למגע פיזי עם המתלונן, אשר ישב בגפו ברכב כשמולו הנאשם ושני חבריו, הן ברף החומרה הגבוהה.

המעשים שעשה הנאשם במהלך האירוע השני, חמורים ומסוכנים.

הסטת רכב בחדות לכיוון רכב אחר הנוסע בסמוך, מסוכנת ביותר, הן משום האפשרות שהדבר יביא לפגיעה ישירה ברכב האחר, והן בשל התגובה של הנהג האחר למעשה המפתיע, היכולה בתורה לגרום לתאונה, בין בשל איבוד שליטה ובין בשל פגיעה ברכב אחר. תגובה חדה לאירוע פתאומי על הכביש עלולה גם לערב כלי רכב נוספים הנמצאים בסביבת כלי הרכב "המאיים" ו"המאויס", היכולים להידרש בעצמם לתגובה חדה למה שמתרחש בקרבתם. הבלימות הפתאומיות שביצע הנאשם לפני רכב המתלונן, שאילצו את נהג הרכב בו נסע המתלונן לבלום את רכבו בלימת חירום, פעם אחר פעם; זריקת כוס הקפה לעבר הרכב בו נסע המתלונן - בשעת לילה, כשבאותו שבריר שניה הנהג שלעבר רכבו נזרק כוס הקפה לא יכל לדעת בוודאות מה טיבו של החפץ שנזרק לעברו; והסטה חוזרת של רכב הנאשם לעבר הרכב בו נסע המתלונן; כל אחת מהן וכולן יחד, יצרו מטבען סיכון ממשי להתרחשות תאונה. גם אירוע זה הסתיים ללא תאונה וללא פגיעה גופנית, וגם ביחס לאירוע זה יש להניח שהמתלונן וחבריו חוו חוויה מפחידה ומטלטלת.

התנהגות הנאשם במהלך שני האירועים מבטאת הלך רוח אלים ובריוני, והיא מקוממת ומעוררת שאט נפש. הסיבה שהניעה את הנאשם לבצע את העבירות, היא ככל הנראה העובדה שבאירוע הראשון המתלונן התעלם מניסיונות הנאשם וחבריו למשוך את תשומת לבו, ובהמשך צילם את הנאשם ואת רכבו. ובאירוע השני, המתלונן צילם את הנאשם.

13. התמונה הקלאסית של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה היא של נהג הנדרש על ידי שוטר לעצור, מתעלם מהוראת השוטר וממשיך בנסיעה, מתפתח אחריו מרדף משטרי, ותוך כדי ניסיונו לברוח מהשוטרים ולמנוע את תפיסתו הוא מבצע עבירות תנועה ומסכן את משתמשי הדרך.

במצב המתואר, המטרה המרכזית של הנהג היא לברוח מפני השוטרים. סיכון חיי האדם הנגרם במהלך נהיגתו הוא תוצאת לוואי של הפעולות שהוא עושה להשגת מטרתו, ולא המטרה עצמה.

בענייננו, הנאשם עצמו יזם את הנהיגה המסוכנת, שכוונה כלפי המתלונן. יצירת הסכנה למתלונן היתה המטרה ולא רק התוצאה הנלווית. והנאשם לא ברח מפני מי שרדף אחריו, אלא "רדף" אחרי מי ש"ברח" ממנו. מבחינות אלה, יש במעשי הנאשם מאפיינים חמורים מהרגיל.

מנגד, בנוגע לאירוע הראשון העבירה היחידה שיוחסה לנאשם היא עבירת איומים; המוטיב המרכזי במעשי הנאשם באירוע השני הוא הבריונות; הנאשם שלט במעשיו תוך כדי נהיגתו ויש להניח שהוא לא התכוון לסכן את עצמו ושהוא סבר שיוכל למנוע התנגשות; נהיגת הנאשם לא לוותה בעבירות תנועה חמורות כמו חציית

צמתים ברמזור אדום, עקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף, נהיגה ללא רישיון נהיגה, וכיוב'; המעשה לא כוון נגד אנשי מרות; נראה שהאירוע השני לא היה ארוך; בשלב מסוים הנאשם ניתק מגע ביוזמתו ולא המשיך במעשיו; ובסופו של דבר לא נגרמה התנגשות ואיש לא נפגע פיזית.

14. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירות בנסיבותיהם ומידת אשמו של הנאשם ובין העונש שיוטל על הנאשם; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; אני קובע כי מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם נע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

15. בגזירת עונשו של הנאשם, אני לוקח בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם, את העובדה שהוא אב לשני ילדים רכים, את העובדה שהוא עובד בצורה סדירה ודואג לפרנסת משפחתו, את הפגיעה שתיגרם לנאשם ולמשפחתו הגרעינית משליחתו למאסר, את העדר העבר הפלילי, ואת תפקודו התקין של הנאשם במסגרות חיו. כן אני לוקח בחשבון את הודאת הנאשם בחקירתו במשטרה ובבית המשפט, את פרק הזמן הארוך יחסית בו שהה הנאשם בתנאי שחרור מגבילים, את שאיפת הנאשם לניהול אורח חיים נורמטיבי, את המלצת שירות המבחן לגביו, את דבר קיומה של משפחה מורחבת נורמטיבית התומכת בנאשם, את ההשפעה הממתנת של ההליכים המשפטיים על הנאשם, ואת סיכויי שיקומו של הנאשם.

16. נוכח כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
א. 15 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה.

3 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות ובכלל זה עבירת איומים.

ג. 12 חודשי פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, בניכוי תקופת שלילת רישיון הנהיגה עד תום ההליכים, שנקבעה לו בתיק מ"ת 36715-12-18.

ד. פיצוי בסך 7,500 ₪ למתלון י.ר., ופיצוי בסך 4,000 ₪ למתלון ו.ש.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, כ' אייר תש"פ, 14 מאי 2020, בנוכחות הצדדים.